

Generalitat de Catalunya
Departament de la Vicepresidència
i d'Economia i Hisenda
Direcció General de Tributs i Joc

**DOCUMENT DE CONCLUSIONS I RECOMANACIONS DEL
GRUP DE TREBALL DE FISCAL EN EL MARC DE LA COMISSIÓ
INTERDEPARTAMENTAL D'ECONOMIA COL-LABORATIVA**

Maig 2017

1. Consideracions

- Aquest Grup de Treball ha estudiat l'impacte de la normativa en matèria tributària a la qual estan sotmesos els **ciutadans que, com a particulars, ofereixen, de manera ocasional** béns mobles o immobles amb contraprestació econòmica a través de plataformes digitals.
- **S'ha analitzat especialment**, tal i com determina l'Acord de Govern de 5 d'abril de 2016¹ i amb motiu de la seva transcendència actual, **els sectors dels allotjaments turístics i el del transport i la mobilitat** (lloguer ocasional de l'habitatge principal i/o secundari, el lloguer ocasional del vehicle propi i de la plaça d'aparcament).
- D'altra banda, les conclusions i recomanacions d'aquest grup de treball també donen compliment a una de les recomanacions generals i sectorials del Parlament de Catalunya que, en el seu **informe de Conclusions de la Comissió d'Estudi de les Polítiques Públiques en Matèria d'Economia Col·laborativa**, estableix la necessitat d'*"Impulsar la revisió de les normatives sectorials en les següents matèries: llicències d'activitat, tributària, sociolaboral, qualitat i seguretat"*.²
- En principi, **no és la finalitat d'aquest grup de treball** ni de la Comissió Interdepartamental d'Economia Col·laborativa **l'estudi de la fiscalitat aplicada a les plataformes i l'Impost de societats** (ISOC) doncs la premissa és centrar-se en els ciutadans agents productors, "persones físiques" a les quals l'impost de societats no els és d'aplicació. Per tant, tot i que no s'aborda en aquest grup de treball de forma específica la fiscalitat de les plataformes digitals,³ si que es reconeix problemàtica de l'erosió de bases fiscals i el trasllat a països amb baixa tributació, fet que està sota l'estudi de la Comissió Europea així com altres institucions internacionals.⁴
- Aquesta òptica, centrada en la figura del ciutadà agent productor, va en línia amb les recomanacions de la **Comunicació de la Comissió Europea**, de juny de 2016

¹"Atesa la transversalitat i la diversitat de matèries afectades pel fenomen de l'economia col·laborativa, [...] la matèria fiscal i tributària, que també ha de jugar un paper destacat en tot aquest procés."

"Identificació i l'impuls a la revisió de la normativa sectorial en tots els àmbits i, en especial, en matèria d'allotjaments turístics i de mobilitat, en l'actualitat els més afectats, i proposar les modificacions oportunes per adaptar-la al nou entorn", Acord de Govern de 5 d'abril de 2016.

² Concretament, la recomanació general VI de l'Informe de la Comissió d'Estudi de les Polítiques Públiques en Matèria d'Economia Col·laborativa sol·licita al Govern: "Impulsar les modificacions normatives en matèria fiscal per a facilitar i simplificar les actuacions per al compliment de les obligacions fiscals, i també per a incloure les plataformes tecnològiques d'intermediació com a obligats tributaris amb l'objectiu de facilitar la informació i de dur a terme les tasques de retenció fiscal sobre les quantitats rebudes pels ciutadans en una relació en el marc de l'economia col·laborativa."

³ La única referència explícita dins de la Recomanació de la CE *Una Agenda para la Economía Colaborativa* és: "Para aumentar la claridad y la transparencia, algunos Estados miembros han publicado orientaciones sobre la aplicación del régimen fiscal nacional a los modelos de empresa colaborativa, y unos pocos han considerado la realización de cambios en su legislación. Con respecto al impuesto de sociedades, la Comisión está trabajando en un enfoque general para evitar la evasión fiscal."

⁴ Aquest és un aspecte que actualment la Comissió Europea està estudiant. En aquest sentit, cal prendre com a referència l'estudi *Erosión de la Base Imponible y Traslado de Beneficios. Cómo abordar los desafíos fiscales de la Economía Digital OCDE/G20, 2014*. Com a síntesi: "Dicho Plan de acción está encaminado a garantizar que los beneficios se gravan allí donde se realizan las actividades económicas que los generan y donde se crea valor. La lucha contra la erosión de la base imponible y el traslado de beneficios es imperativa para todos los países, por lo que se precisa actuar tempestivamente".

“Una Agenda Europea para la economía colaborativa”. En síntesi, aquestes recomanacions conviden als diferents Estats membres a:

“Los particulares que ofrezcan servicios entre pares de manera ocasional a través de plataformas colaborativas no deben ser tratados automáticamente como prestadores de servicios profesionales. Establecer umbrales (posiblemente por sector) con arreglo a los cuales una actividad se consideraría una actividad no profesional entre pares puede ser una manera adecuada de avanzar.”

“Se invita a los Estados miembros a evaluar su normativa fiscal para crear condiciones de competencia equitativas para las empresas que prestan los mismos servicios.”

“Los Estados miembros deben proseguir también sus esfuerzos de simplificación, aumentando la transparencia y publicando orientaciones en línea sobre la aplicación de la normativa fiscal a los modelos de empresa colaborativa.”

2. Conclusions

- En el context de l'economia col·laborativa i digital, la problemàtica fiscal a la qual s'enfronta l'Administració és **recaptar**, de la forma més eficient possible, tot reduint la complexitat pel contribuent, la **tributació d'una multiplicitat de rendes ocasionals i de dimensió unitària molt més reduïda** que les obtingudes en l'àmbit professional o empresarial del mateix sector.
- Cal tenir en compte, doncs, **dues premisses bàsiques**:
 - Establir una fiscalitat proporcionada per a un gran nombre de perceptors de rendes de l'economia col·laborativa i digital, de manera que aquesta activitat pugui desenvolupar-se en un marc fiscal apropiat.
 - No distorsionar la competència amb els sectors professionals de l'economia tradicional.
- Tenint en compte la normativa vigent, el ciutadà ha de contribuir en l'RPF, independentment de la via per on percebi la renda o de si prové d'una activitat ocasional i accessòria o d'una activitat habitual. Així doncs, **qualsevol rendiment obtingut d'una activitat desenvolupada a través d'una plataforma digital ha de tributar**.
- L'òptica de professionalitat que aplica la normativa fiscal vigent als oferents que utilitzen les plataformes digitals, no és el disseny òptim per a què els particulars puguin complir amb les seves obligacions en relació amb l'IRPF i l'IVA. Per aquest motiu, cal que disposin d'una **pauta que els hi permeti dur a terme aquesta tasca de la forma més senzilla possible** de manera que comporti una gestió menys costosa administrativament, tant per al particular com per a l'administració tributària.

- En un altre ordre de coses, cal destacar la creació de la figura de l'**assistent en la recaptació** de l'Impost sobre les estades en establiments turístics (IEET) mitjançant la Llei 5/2017, del 28 de març, de mesures fiscals, administratives, financeres i del sector públic. Amb un Reglament i un posterior acord de col·laboració o adhesió amb les plataformes d'allotjament turístic, es desenvoluparà la figura d'assistent en la recaptació de l'IEET, que constitueix la primera proposta de col·laboració entre l'Administració i les plataformes digitals (d'allotjament turístic, en aquest cas) per a organitzar un sistema de recaptació beneficiós per a totes les parts:
 - Resultarà senzill per al particular que actua a través de la plataforma ja que aquesta li gestionarà la recaptació.
 - Comportarà per a la Generalitat un augment de la recaptació sense un increment proporcional dels costos d'administració.
 - Eliminarà la presumpta competència deslleial argüida pel sector empresarial respecte la no recaptació de l'IEET per part dels particulars que actuen a través de plataformes digitals.
- Com a bones pràctiques dins de la Unió Europea, destaquen les iniciatives que estan prenent països com França, Bèlgica i Regne Unit. Aquestes propostes (algunes d'elles ja han començat a implementar-se), van alineades amb les recomanacions que realitza la Comissió Europea en la seva agenda sobre l'economia col·laborativa:

França:

- **IRPF:** Es proposa crear, en la seva normativa fiscal, una categoria nova: la de les *rendes percebudes per la intermediació de plataformes digitals*. En aquesta categoria, sempre que les pròpies plataformes en facilitin la informació corresponent, els particulars que obtinguin aquestes rendes podran aplicar-hi una deducció a tant alçat de 3.000€.

Així, aquestes rendes es gravaran en un concepte diferent que els rendiments del treball i disposaran d'aquesta bonificació ad hoc de 3.000 €.

Bèlgica:

- **IRPF:** en les darreres modificacions de l'Impost sobre la Renda⁵, preveu que els ingressos obtinguts a través de plataformes, sota unes condicions determinades⁶, es minorin en un 50% en concepte de despeses imputables. Així, els belgues poden declarar en l'Impost sobre la Renda ingressos amb un

⁵ Modificacions de la llei de finances a Bèlgica que van entrar en vigor el 14/07/2016.

⁶ Condicions: prestades a Bèlgica; objectius diferents de l'activitat econòmica del subjecte; exclusivament prestades per persones físiques a persones físiques; prestades en el marc d'intermediació d'una plataforma acollida a un Codi fiscal o una plataforma organitzada per una autoritat pública; els pagaments de les prestacions de serveis només es reben de la plataforma; a més, per a l'exempció de l'aplicació de l'IVA la xifra de negoci no ha d'excedir de 3.255 € per any.

llindar de fins a 5.000 € anuals com ingressos diversos obtinguts mitjançant plataformes digitals. Aquests ingressos, després de minorar-los en un 50% en concepte de despeses imputables incorregudes (a tant alçat, sense documentar-les), són gravats a un tipus del 20%. En altres paraules, els ingressos fins al llindar de 5.000€ resulten efectivament gravats al 10%, un tipus real inferior al que s'aplica a les rendes principals dels contribuents.

A partir de l'1 de març de 2017, el Govern belga ha establert un sistema de col·laboració amb les plataformes en la recaptació d'aquest impost: la plataforma practica una retenció del 10% dels pagaments als ciutadans que presten els serveis intermedis per la plataforma.

D'altra banda, i coherentment amb el llindar fiscal, per ingressos per sota de 5.000€ anuals s'admet l'actuació dels particulars en plataformes sense exigir l'alta en el règim de treballadors autònoms.

- **IVA:** En relació a l'Impost del Valor Afegit, s'exceptua l'obligatorietat d'obtenir una identificació fiscal per a l'IVA a les persones físiques que efectuen prestacions de serveis amb les condicions esmentades anteriorment.

Regne Unit:

- Proposta del Govern d'absoluta exempció en **l'Impost sobre la Renda i l'IVA**. El model anglès no exigeix cap taxa, impost, ni registre pels ingressos dels particulars amb 2 llindars, cadascun de 1.000£, un per ingressos a partir de plataformes de béns i l'altre per ingressos de plataformes de serveis.

3. Recomanacions i actuacions

Vistes les recomanacions del Parlament de Catalunya i de la Comissió Europea i analitzada la normativa fiscal actual que han de complir els particulars que duen a terme ocasionalment activitats potencialment de caire econòmic a través de plataformes digitals i estudiat l'exemple d'altres països de la Unió Europea, aquest grup de treball creu necessari:

- D'una banda, elaborar una guia pràctica que permeti a aquest particular (ciudadà agent productor) tributar d'acord amb la normativa fiscal vigent (IRPF i IVA)..
- D'altra banda, realitzar una sèrie de recomanacions al responsable de política fiscal, per tal d'adaptar la normativa fiscal a les característiques dels particulars que ocasionalment ofereixen, cedeixen o intercanvien béns a partir d'una plataforma digital.

3. 1. Guia pràctica

Per tal facilitar la tasca de comprendre el funcionament de la tributació vigent als ciutadans agents productors, s'ha **elaborat una guia pràctica**⁷ amb els principals elements que han de tenir en compte. Resumidament:

✓ IRPF

L'IRPF grava totes les rendes obtingudes per les persones físiques, fet que inclou les rendes obtingudes a través de plataformes en línia.

○ Plataformes de béns

Pels rendiments obtinguts en el lloguer de béns immobles, s'ha de tributar en la categoria de **Rendiments del capital immobiliari**⁸ i pels rendiments obtinguts del lloguer de béns mobles, s'ha de tributar en la categoria de **Rendiments del capital mobiliari**⁹. En ambdós casos, els rendiments gravats són els ingressos obtinguts menys les despeses deduïbles i cal tenir en compte el concepte de rendes imputades en els casos de lloguer de l'habitatge en propietat diferent del domicili habitual.¹⁰

En les activitats d'economia col·laborativa ofertes per particulars a través de les "plataformes de béns", no és possible catalogar els ingressos obtinguts com a *Rendiments d'activitats econòmiques*, ja que és la categoria pròpia dels autònoms o professionals. Independentment del que pogués establir la normativa sectorial, la pròpia normativa de l'IRPF exigeix al declarant en concepte de *Rendiments d'activitats econòmiques* que tingui contractat un empleat a jornada completa dedicat a l'activitat de gestió dels immobles oferts. Clarament, doncs, el concepte del ciutadà agent productor exclou els contribuents que realitzin l'activitat mitjançant empleats al seu càrrec, encara que qualsevol professional o empresa pugui oferir els seus immobles a través de les mateixes plataformes en línia que els particulars.

○ Plataformes de serveis

En aquest cas, el particular obté ingressos a partir de l'activitat d'oferir el seu temps lliure a través de plataformes. Es tracta d'un model diferent del de les *plataformes de béns* on els particulars posen al mercat els seus béns infrautilitzats sense incorporar cap activitat laboral rellevant.

En aquest àmbit de l'activitat en *plataformes de serveis*, la fiscalitat en IRPF tampoc és el principal problema. Si que ho és, en canvi, la normativa vigent en matèria laboral que no preveu adequadament les prestacions de serveis ocasionals i accessòries i requereix la classificació del ciutadà que les du a terme

⁷ Cal assenyalar que en les **plataformes de despeses compartides** (del tipus *BlaBlaCar*) no existeix ànim de lucre ni una transacció lucrativa, per tant, no és d'aplicació l'IVA ni l'IRPF ja que no es produeix cap generació de renda.

⁸ En el cas dels lloguers ocasionals, si l'arrendador és propietari de l'immoble ha de tributar com a rendiments del capital immobiliari.

⁹ En el cas dels lloguers ocasionals, si l'arrendador no és propietari de l'immoble arrendat, les rendes dels "reloguers" / subarrendaments han de tributar com a rendiment del capital mobiliari.

¹⁰ Els habitatges en propietat diferents del domicili habitual ja estan gravats en l'IRPF per *imputació de rendes* (2% del valor cadastral de l'immoble, en general). A la declaració de l'IRPF es distingirà la part de l'any en què l'immoble ha estat llogat i es declararan els *rendiments* obtinguts, a més de declarar les *rendes imputades* corresponents pel període en què no s'hagi llogat.

com a professional-autònom o treballador per compte aliena- assalariat (veure Conclusions del Grup de Treball de Laboral).

A efectes de l'IRPF, els **particulars que presten serveis a través de plataformes els han de declarar com a Rendiments del treball**. Rendiments que, si escau, s'agregaran als que puguin obtenir per les vies laborals o professionals tradicionals.

Si s'han donat d'alta com autònoms per a la prestació dels serveis i reuneixen tots els requisits establerts ho podran fer com a **Rendiments d'activitats econòmiques¹¹**.

✓ IVA

- L'article 4 de la Llei de l'IVA disposa que estan subjectes a l'impost els lliuraments de béns i les prestacions de serveis realitzades per empresaris o professionals, a títol onerós, amb caràcter habitual o ocasional, en el desenvolupament de la seva activitat empresarial o professional. L'article 5 defineix com a empresari/professional qui realitza un o més lliuraments de béns o prestacions de serveis que suposen l'explotació d'un bé corporal o incorporeal, amb la finalitat d'obtenir ingressos continuats en el temps.
- Se subratlla el fet que existeix l'exempció d'IVA en el lloguer d'habitatge quan el particular no ofereixi serveis assimilables als serveis hotelers (Art. 20. apartat 1.23º .lletra e' de la Llei 37/1992, de l'IVA). Aquesta exempció és aplicable als particulars que actuen en el *homesharing* (llars compartides) sempre sota la mateixa condició assenyalada.
- En la resta d'activitats d'economia col·laborativa realitzades a través de plataformes de béns, és a dir, compartir vehicles i places d'aparcament, –sense estar associades al lloguer d'un habitatge- la normativa les manté subjectes a l'aplicació de l'IVA com les realitzades des de l'àmbit empresarial. En el cas concret del lloguer de places d'aparcament, el particular que les lloga té consideració d'empresari a efectes de l'IVA, de conformitat amb els articles 5.U.c) i 11.2.3 de la Llei de l'IVA.
- **Les activitats prestades per particulars a través de plataformes de serveis també es poden considerar subjectes a IVA** atès que s'homologuen als que se solen prestar amb caràcter professional o empresarial al mateix sector. A efectes de tenir en compte l'ocasionalitat del ciutadà agent productor en l'IVA, es realitzaran recomanacions al responsable de política fiscal.

¹¹ Atesa la progressivitat de l'impost, la declaració o la realització d'aquestes activitats de serveis d'economia col·laborativa pot quedar mancada d'estímul. Molt més encara entre els perceptors de pensions o d'altres subsidis per a qui la percepció d'altres rendiments del treball pot ser incompatible i sancionable. La manera més lògica i recomanada per abordar aquestes qüestions és l'establiment de llindars monetaris exclosos o de tractament fiscal reduït coherents amb llindars de manca d'obligatorietat de cotització en els règims laborals i de la seguretat social (model UK o model Bèlgica, respectivament).

3.2. Recomanacions al responsable de política fiscal

Recomanar als responsables de política fiscal la valoració i aplicabilitat en el nostre sistema dels llinars o exempcions en la mateixa línia que han fet altres països europeus (França, Bèlgica i UK).

Aquestes mesures es concreten en:

- Permetre l'exempció en l'aplicació de l'IVA, tenint en compte la baixa recaptació que suposarien els serveis ocasionals i el cost administratiu de la seva gestió.
- Actualment existeix l'exempció del lloguer d'habitatge (si no ofereixen serveis hotelers) que pot ser vàlida en aquest nou entorn però caldria valorar una possible exempció pel lloguer ocasional de cotxes i places d'aparcament entre particulars.
- Estudiar la possibilitat d'establir un tractament diferenciat en l'IRPF pels ingressos derivats de l'economia col·laborativa.

3.3. Col·laboració amb les plataformes

Finalment, des del punt de vista de la reducció de càrregues administratives i de la reducció de l'evasió fiscal, es conclou que la col·laboració de l'Administració amb les plataformes digitals és essencial, pel que es recomana a la Comissió Interdepartamental d'Economia Col·laborativa:

- Establir acords amb les plataformes per a la transmissió als seus actors de la informació fiscal que generin.
- Establir acords amb les plataformes per a la transmissió a Hisenda d'informació de les transaccions subjectes.
- Establir acords amb les plataformes per a què puguin practicar retencions en origen.